

Till företag enligt intern sändlista

Marknadskontroll av brandgasventilatorer

Boverket kommer under år 2025 att påbörja marknadskontroll av brandgasventilatorer som omfattas av den harmoniserade standarden SS-EN 12101–2:2003.

Boverket är ansvarig myndighet för marknadskontroll av byggprodukter som tillhandahålls på den svenska marknaden. Marknadskontrollen kommer i ett första skede omfatta dokumentationskontroll, men ger också Boverket tillfälle att informera och ge vägledning om prestandadeklarationer, CE-märkning och byggproduktförordningen (CPR).¹

Ett urval av tillverkare, importörer och distributörer kommer att inkluderas i kontrollen. Om ert företag blir aktuellt för kontroll kommer ni att få mer information om detta inom kort. I detta brev hittar ni information om gällande bestämmelser och om hur marknadskontrollen kommer att gå till.

Om ni känner till företag som skulle ha nytta av informationen, men som inte har fått brevet, får ni gärna skicka det vidare till dem. Det går också bra att upplysa Boverket om sådana företag och man får naturligtvis vara anonym.

Så går marknadskontrollen till

Boverket kommer att kontakta ett antal berörda företag och begära in dokumentation.

Vilken dokumentation Boverket begär in beror på vilken typ av aktör ert företag är:

- Om ni säljer brandgasventilatorer under eget namn eller varumärke är ni tillverkare enligt byggproduktförordningen.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 305/2011 om fastställande av harmoniserade villkor för saluföring av byggprodukter och om upphävande av rådets direktiv 89/106/EEG.

- Om ni köper brandgasventilatorer från en aktör inom den inre marknaden² och säljer dem vidare under det ursprungliga varumärket är ni distributör.
- Om ni importerar brandgasventilatorer från ett tredjeland³ och säljer vidare dem under det ursprungliga varumärket är ni importör.

Dokumentation som kommer begäras in

Boverket kommer att begära in följande dokumentation från samtliga aktörer som valts ut:

- en kopia av prestandadeklarationen
- CE-märkning (en kopia eller ett foto)
- bruksanvisning och eventuella säkerhetsföreskrifter

Från tillverkare kommer vi även att begära in underliggande teknisk dokumentation enligt tillämpligt system för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda. Vi kan även komma att begära ytterligare dokumentation från importörer.

Besök

Boverket kan komma att besöka ett urval av de identifierade aktörerna. Besöket görs inte oanmält utan bokas på förhand. På plats hålls en diskussion och en första kontroll av dokumentationen och märkningen görs.

Provning av brandgasventilatorer

Boverket kommer även att köpa in och låta prova ett antal brandgasventilatorer hos ett oberoende provningslaboratorium. Syftet med provningen är att kontrollera att produkternas faktiska prestanda stämmer överens med uppgifterna i prestandadeklarationen.

Om provningen visar att produktens faktiska prestanda inte motsvarar deklarerad prestanda som angetts i prestandadeklarationen och CE-märkningen, kan Boverket komma att besluta att ni ska ersätta myndighetens kostnader vid provtagning och undersökning av prov. (11 kap. 8 b § plan- och bygglagen (2010:900) och Boverkets allmänna råd (2016:16) om ersättning för provningskostnader vid marknadskontroll av byggprodukter).

Byggproduktförordningen

I korthet innebär byggproduktförordningen ett gemensamt sätt för att bedöma och beskriva byggprodukters egenskaper. Metoder och kriterier för bedömning och provning av produkters väsentliga egenskaper finns i olika, för produkten specifika, harmoniserade standarder.

² Inre marknaden = EU och Island, Liechtenstein, Norge, Schweiz och Turkiet

³ Land utanför den inre marknaden

Byggprodukter som omfattas av en harmoniserad standard ska ha en prestandadeklARATION, vara CE-märkta samt åtföljas av bruksanvisning och säkerhetsföreskrifter för att få säljas på den inre marknaden. För produkter som säljs i Sverige måste prestandadeklARATIONen och eventuella bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter vara på svenska.

De olika aktörernas ansvar

För tillverkare gäller system 1 för bedömning och fortlöpande kontroll av prestanda.

System 1 innebär att tillverkaren måste anlita ett anmält organ för bedömning av produktens prestanda (typprovning), första besiktning och fortlöpande övervakning, bedömning och utvärdering av tillverkningskontrollen i fabrik. Vid system 1 måste tillverkaren vara certifierad mot den harmoniserade standarden för att kunna deklarerera och märka produkterna.

Det är tillverkaren som upprättar prestandadeklARATION och CE-märker sin byggprodukt. Tillverkaren ska som grund för produktens prestandadeklARATION upprätta relevant teknisk dokumentation. Tillverkaren ansvarar även för att produktens prestanda överensstämmer med vad som framgår av prestandadeklARATIONen.

Distributören och importören ansvarar för att säkerställa att vissa dokument och information följer med produkten, men kan inte själv upprätta dokumenten. Dessa aktörer har därför ett ansvar att vid mottagandet kontrollera och säkerställa att produkten uppfyller byggproduktsförordningens krav.

Om det finns skäl att tro att produktens prestanda inte överensstämmer med vad som anges i prestandadeklARATIONen och CE-märkningen, eller att tillverkningskontrollen eller bedömningen av produktens egenskaper inte är gjorda i enlighet med den harmoniserade standarden har aktörerna olika ansvar:

- Tillverkaren ska omedelbart korrigera bristerna och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen.
- Importören ska vidta åtgärder för att bristerna korrigeras och, om så är lämpligt, dra tillbaka eller återkalla produkttypen.
- Distributören ska försäkra sig om att korrigerande åtgärder vidtas eller dra tillbaka eller återkalla produkttypen.

Vad händer efter kontrollen?

Om avvikelser upptäcks kommer Boverket att begära korrigerande åtgärder.

Om inte den begärda korrigeringen görs kan Boverket besluta om föreläggande om rättelse. Ett sådant föreläggande kan förenas med vite. Föreläggande förenat med vite kan bli aktuellt även ifall när endast formella brister förekommer, såsom avsaknad av eller felaktigheter i prestandadeklARATION eller CE-märkning.

Beroende på bristernas karaktär kan även försäljningsförbud och/eller återkallelse av produkten bli aktuellt. Byggsanktionsavgift kan utkrävas för produkter som saknar prestandadeklaration när sådan krävs enligt byggproduktförordningen. Överträdelse av bestämmelserna om CE-märkning kan leda till böter.

Vid frågor

Är det något som är oklart eller har du frågor går det att kontakta Boverket via marknadskontroll@boverket.se. Ange i så fall **Boverkets diarienummer 5958/2025**. Mer information om prestandadeklaration, CE-märkning och marknadskontroll av byggprodukter finns på Boverkets webbplats, www.boverket.se/ce.